

Hibru

Hibru tatame remne newopitim siglow.

Kiyi late tuma.

Gwor siglow basrasem tame reri sig nem be mettene. Re siglow basrasem, re God rene omuteke habobem Juda tatame remne newopitim.

Agerbo tame rem er God rene omuteke habobem Juda tatame remne yaper nenbem, rem mus nugwape metbem, eker gwor siglow basrasem tame re remne pap kwuye met tuma basrasem.

Re op basrasem. Jisas re God Reri Yen sekene. Re nowselke temenem, re nugwape mus metem, re God rene be mesegenem. Op nenem, re nemne kebese kwobo late. Re God Reri Tuma wesowbem tatamekene God reri Akeri tamekene remne teitkwunem.

God re Jisas rene lebam, re God Reri Akerri keryen tame som temente. Etop nenem, re Juda tatame remri God Reri Akeri yaku nenbem tame remne teitkwunem.

Jisas re er yaku Hevenke nenbo, re rene omuteke habobo tatame remne kebese sene potte tetane. Moses reri Juda tatame remne wesowem wule re Jisas eter nenbem yaku bukre remne wesowem.

Gwor siglow tatame rem lan tobote, rem God rene omuteke heyarwai habote. Kiyi temenem tame rem God rene omuteke habobemkap, nem etop habote. Nem rene kap mesegente. Be yaper wos tatame remne tete, rem God rene omuteke habon ek sate. Rem Jisas reri wule tobote, yaper wos remne tete, rem mol pan taskuren tetete.

Jisas re God reri kwomri tame remne teitkwuntene.

(Sapta 1–2)

God Reri Yen re nemne tuma wesowem.

1 ¹Kiyi God re nemri yeiwarege remne agerbo agerbo yabelke re remne agerbo agerbo wulek tuma ek wesowbem. Re reri tuma wesowbem tame remne kiyi wesowbemke, sene rem er tuma nemri yeiwarege remne ek wesowbem. ²Gwopte nowsel legete matnaye, God re Reri Yen rene tuma weiwen re nemne er tuma wesowbem. Re kiyi wem, er yen re lip, yabel, nowsel nenem. Nowsel legete, Yen re aboyei wos potte tetane. ³God eter malebokap er yen re etop malebo. Re har God eterkap, re God eterri tame yopkap. Reri tuma et kitimena bukre tetane, eker eter webokap, nowsel re som tetane. Re tatame remri yaper nen wos poten septikeipem, re Hevenke yawun Keryen Yen God eterri mame yokwok sim. God re Keryen Yen bukrewai.

God Reri Yen re God reri kwomri tame remne teitkwuntene.

⁴God re Yener rene sig bukrekena yenbokene newom, eker, Yener re God reri kwomri tame remri keryen yen tem, rem eterri kulke tetane.
⁵Kiyi God re Yener rene op wem.

Ne ari Yen.

Gwopte an neri ha teye.

(Buk Song 2:7)

Re sene op wem.

An eterri Ha. Re Areri Yen.

(2Samuel 2:4)

God re reri kwom tame remne etop kirkir be wem. Yehow. ⁶Re reri masetebo Yen rene nowselke yerte weraste nenbem, re op wem.

Ari kwomri tame rem

aboyei eterne lom yokwote. ⁷God re reri kwom tame etemne habon op wem.

Ari kwom tame rem polikap tete.

Ari kwom tame rem ker taulekap tete.

(Buk Song 104:4)

⁸Re Reri Yener rene op wem.

God, ne kwom panen si tame somsom temente.

Ne neri tatame remne kwom panen sibo, ne yenbo wulewou nenbo.

⁹Wule yenbo ne okbop tebo. Wule yaper ne muwai

webo.

Juda tame rem etemri
 keryen yen remne kwar
 tarek sribokap,
 God re nene lebam, nene
 keryen yen wem.
 Eker ne okbopwai tebo, ne
 2 sig bukre tetane.
 Re nene heyar nenemkap,
 re agerbo tame remne etop
 be nenem.

(Buk Song 45:6-7)

10 God re rene sene op wem.

Haneyen, kiyisapewai ne
 nowsel nenem.
 Nelri wos mere, ne neri
 letke nenem.

11 Nelkene selkene rep yaper
 tete tetane.

Neren, ne yaper be tete. Ne
 som temente tetane.

Tame oub rem suba ten
 weyarbokap,
 nelkene selkene rep suba
 ten weyarte tetane.

12 Tatame rem tame oub lugen
 gwolben rasbokap,
 ne nelkene selkene repne
 etop nente tetane.

Tatame rem tame oub lugen
 agerbo tame oub wubokap,
 ne nelkene selkene repne etop
 sene nente tetane.

Nerenwou ne etopwou som
 temente tetane.

Ne etopkap som temente
 tetane.

(Buk Song 102:25-27)

13 Kiyi God re yener rene op wem.

Ne areri let mame yokwok
 site.

Yuri an neri peiktame
 remne poten neri tewo kulke
 pete wurte tetane.

(Buk Song 110:1)

God reri kwom tame remne re etop be wem. ¹⁴God reri kwom tame rem mapkap? Aboyei rem wow. Rem God reri yaku nenbo tame. God re remne werasen yibo, God eter potte tatame remne rem kwobo labo. Rem etop nenbo.

God re nemne sene potbo, et wule bukre.

2 ¹Nerem metem tuma sekene, nem murese heyar nenbet. Pere poririn yibokap, nem etopkap kap tete. Nem God eterri wule kap mesegenen poririte. ²Metye. Kiyi God re reri kwomri tame etemri tumaske wem tuma, er tuma re sekene. Er tuma nasweyem o be nemet tatame remne God re yaper sein nemet. Rem yaper nenemkap, re remne sein etop nemet. ³Sene God re nemne potte yaku bukre kerem. Eker, nem reri yaku magel taite wete, tatame remne yaper sein nente wule nem mapurke amekwunte?

Haneyen eter, re tatame remne sene potbo kiyi wesowem. Eterri tuma metem tatame rem nemne op wem. Et tuma sekene. Rem etop wem. ⁴God eter mere, re nemne peteram, er tuma re sekene. Re agerbo agerbo kitimenakene wos bukre nenbem. Reri kitimena bukre re tatame remne peteram. Eterri wuribaike re eterri Wow reri nenbokap re rane tatame remne newom. Opkap nemet, nem sanebo, Haneyen reri wem tuma et tuma sekene.

Jisas re nemne potte tame bukrewai.

⁵Yuri tete nowselkene nelkene an etop webo. God re reri kwomri tame remne op be wem. Kem yuri tete nowselkene nelkene lakeren kwom panen site. Yehow. ⁶God eterri siglow op webo.

Keryen Yen God, ne tame
bukrewai.

Berke ne nemne more
tatame habobo?
Tame rem be wos?
Berke ne remne heyar
lakerebo?

⁷Ne nemne nemet.
Keraket tem, nem neri
kwomri tame remri kulke
temenem.

Ne nemne sig bukrekena sig
yenbokene newom.

⁸God re wem, tatame rem
aboyei wos lakerete.
Be wos wuri be mesegente.

Aboyei wos et etemri kulke
temente.

Gwopte nem labo, aboyei
wos et tatame etemri kulke
be wurtene.

(Buk Song 8:4-6)

⁹Nem labo, Jisas re sig bukre potem. Kiyi God re wemke, re sig eisow potem, re God eterri kwomri tame remri kulke temenem. Re etopkap keraket tem. Op temenem, God re tatame remne pap meten kwobo lamke, Jisas re aboyei tatame etemri yaper nenbem wulek sam. Re mus bukre meten samke, God re rene sig bukre, sig yenbo ek newom.

¹⁰God eter nenbokap et yenbowai. Re aboyei wos nenen lakerebo tame. Re reri tatame nugwape remne poten Hevenke tete wem, eker re Jisas rene werasen re mus bukre meten sam. Op nenem, Jisas re tame yenbowai tem, re tare sibo yen tem. Re temnas yim, re God eterri tatame remne kelow ager takwem, God re remne sene poten rem pow tete. God re etop nenem, re yenbowai nenem. ¹¹Jisas re tatame remri yaper wos poten septim, rem yenbowai tetane. Jisas eter, reri heyar nenen yenbo tem tamekene remri ha wuriketwou. Opkap, Jisas re remne gesmase webo, re sebera be yabo. ¹²Re op webo.

Ap iy God, neri nenbokap an
ari gesmase remne wesowte.
Neri tatame rem wurisubuk
sin nene lom yokwote,
an sekwo lomen neri sig yenbo
etek wete.

(Buk Song 22:22)

¹³Re sene op webo. Aren, an God rene omuteke habote. Re sene op webo. Gwok la. An tetane. God re anne newom yen, etem mere, rem arenkene tetane.

Jisas re nemne kwobo late wem, eker re more tame tem.

¹⁴God reri yen rem more tatame. Rem wesomkene nepkene tatame. Eker Jisas re etemkap more tame tem. More tame tem, re sam, re tatame remne pen sabo tame, Satan, eterne teitkwunem. ¹⁵Nugwape tatame rem sate akbo. Nabe nugwape er sate akbo wule et tatame remne omuteke keikeremenbo. Jisas re sam, re opkap tatame remne saukrasen rem pow tem. Eker re sam.

¹⁶Tuma sekene. Re God reri kwom tame remne kwobo be labo. Yehow. God reri siglow op webo. Re Abraham reri yenan remne kwobo labo. ¹⁷Re etop nenem, eker re eterri gesmase etemkap tem. Re more tame sekene tem. Op tem, re God Eterri Ake yaku nen tame etemri keryen yen tem. Re keryen yen tem, re tatame remne pap metbo tame, re God eterri yaku omuteke nenbo tame. Eker, re tatame etemri yaper nenbo wos kebese

poten septibo. ¹⁸ Re more tame temenem, nugwape wos rene seilabem, re mus nugwape metbem. Op rene tem, eker be wos be wos nemne seilabo, re nemne kebese kwobo labo.

Jisas reri sig bukre re Moses reri sig bukre teitkwunem.

(*Sapta 3:1–4:13*)

Jisas reri sig bukre re Moses reri sig bukre teitkwunem.

3 ¹God rene omuteke habobo gesmase, God re kemne wepotem. Kerem, kem Jisas eterne heyar habo. Re God reri werasen yi tame. Re God Reri Ake Keryen Yen Bukre tem. Nem rene omuteke habobo, eterri sigke nem tuma wesowbo. ²Rene lebam tame eterri yaku re heyar nenkeipem. Kiyi Moses re God eterri tatame remri borke yaku heyar nenbemkap, Jisas re etop nenbem. ³God re Jisas rene sig bukrewai newom, re Moses reri sig teitkwunem. Berke re etop nenem? Tame re ake nenbo, nem ake reri sig bukre be webo. Yehow. Ake nenbo tame reri sig nem bukre webo. Etopkap God re Jisas rene sig bukre newom, et sig re Moses reri sig teitkwuntane. ⁴Wulare wulare ake tame rem nenem. Aboyei wos God eter nenem. ⁵Moses re God reri yaku nenbem tame, re God reri akek yaku nenbem. Re yaku nen tame, re God re yuri wetekap re etop wesowem. ⁶Krais eter, re God Reri Yen, re God reri ake lakerebo, reri tatame remne lakerebo. Nerem, nem eterri tatame, nem eterri ake. Nem omuteke som habon okbop ten Haneyen reri nentekap rene heyar som kowte wete, re nemne heyar nente, opkap nem God reri akek. Sekene.

Mangure tebo tatame, rem ege be site.

⁷Eker God Reri Wow reri webo tuma nem etop mette. Re op webo.

Gwopte kem God Reri
Tuma mette wete,

⁸ Kem mangure kap tete. Kiyi
kemri yeiwarege rem mangure
tebem, rem ari tuma muwen anne
magel taibem.

Rem tamekene bo emik
temenem, rem anne
seilabem. Rem mangure
tebem.

⁹ Rem etek temenem, nabe
nugwape (40) rem ari
nenbemkap labem.

Labem, rem anne som
seilabem.

- ¹⁰ Op nembem, an er tatame
remne pap nugwape yoken
remne op wem.
Kwokwos kwokwos remri
wuribai et yaper sene tebo.
Ari wule rem be sebo. Op
wem.

- ¹¹ An pap bukre yokem, an
areri sigke puromon
op wem.
Ari tetane emi rem ege be
yan site.

(Buk Song 95:7-11)

¹² Gesmase, kem heyar la. Keremri tame wuri re wuribai yaper kap poten
re omuteke habobo wule kap mesegenen re somsom temente God rene kap
magel taite. ¹³ Gwopte yabel som tetane wete, kem wule yenbowou nente,
kem tuma yenbowou awosein awosein weiwebet. Aboyei yabel kem etop
nenbet. Yaper nenbo wule et keremri tame wuri rene kap yikokon re mangure
kap tete. ¹⁴ Nem Krais rene ager yeki omuteke habomkap, nem etopkap
omuteke som habon yin nem woryu me pe sa warte, nem Krais eterri tatame
sekene tete. Tete, eter potte wos nem kirkir potte. ¹⁵ God Reri Tuma op webo.

Gwopte kem God Reri
Tuma mette wete,
kem mangure kap tete.
Kiyi kemri yeiwarege rem
mangure tem,
rem ari tuma muwen
anne magel tayem.

Remri nembemkap kem etop
kap nente.

(Buk Song 95:7-8)

¹⁶ Yike rem mangure ten God Reri Tuma muwen rene magel tayem?
Moses eter panen Isip nowsel mesegenen yim tatame etem, rem aboyei
mangure ten rene magel tayem. ¹⁷ Nabe nugwape (40) God re yaper
wos nembem tame rem tamekene bo emik sayewom, etemne God re pap
yokem. ¹⁸ God re et mangure tem tatame etemne re puromon op wem.
Rem ari tetane emi ege be yan site. ¹⁹ Op tem, nem sanebo, rem God rene
omuteke be habom, eker rem reri egesi emik be yim.

God reri tatame rem egesite tetane.

4 ¹ God reri natebom tuma re nemne som op webo. Kem ari egesi emik
yan arenkene site. Op webo, nem akte. Nemri yike kap yaper wos

wuri nenen God re remne kap se pen rem egesi emik kap be yite. ² Israel tatame rem God Reri Tuma metbemkap, nem etop metem. Rem metem, rem wanwouke meten tebem. Rem omuteke be habom. Eker God Reri Tuma et remne heyar be nenem.

³ Nem omuteke habobo tatame nem God reri egesibo emik yite tetane. Kiyisape God re nowselkene nelkene nenem, re yaku ab legem, re egesim. Israelri tatame re remne op wem.

An pap yoken ari sigke
puromon remne op wem.
Ari egesi emi rem be yate
tetane.

(Buk Song 95:11)

⁴ Letrane kelare pes kere yabelri tuma et God Eterri Siglowke basrasem. Et op webo.

God re reri nenbem yaku ab
nenkeipemke,
yabel letrane kelare pes
kere we yabel re egesim.

(Stat 2:2)

⁵ Eter siglowke re sene op webo.

Ari egesi emi rem be yate tetane.

(Buk Song 95:11)

⁶ Tuma yenbo kiyi metem tatame rem God reri egesi emik be yim. Rem omuteke be metem, eker rem be yim. Agerbo tatame etem rem reri egesi emik yin eterkene temente. ⁷ Opkap, God re agerbo yabel wuri sene wem. Er yabel et gwotepte. Nabe nugwape yimke, er yabelri tuma God re Devit rene wesowem, Devit re etop basrasem. Ari kemne kiyi basrasye tuma op webo.

Gwopte kem God Reri
Tuma mette wete, kem
mangure kap tete.

(Buk Song 95:7-8)

⁸ Moses reri yaku potem tame, Josua, re Israel tatame remne God reri egesi emik panen yite wem, God re agerbo yabel egesite sene be wete wem. ⁹ Eker, nem sanebo, God reri tatame rem egesite tetane. God re letrane kelare pes kere we yabelke egesimkap, rem etokkap egesite tetane. ¹⁰ Kiyi God re yaku nenen mesegenen egesimkap, God reri egesi emik yite tatame rem remri yaku mesegenen egesite tetane. ¹¹ Opkap, nem yaku bukre nente, nem er egesi emik yite. Kiyi etem mangure ten tuma nasweyen egesi emik be yimkap, nem etop kap nente. Nem mangure tete, nem ege si emik be yite.

¹² God Reri Tuma re kitimena bukre tetane, re yaku bukre nenbo. Er tumari wun bukre tetane, re kin pakukene pi wun teitkwunbo. Re wuren wuribaikene wowkene bogtene, kugwule yagwuleri kep tetane emik wuren pebo. Opkap, tatame remri wuribaikе habobo wos, remri pap tetebo wos re etop heyarwai se pebo. ¹³ God re aboyei wos labo. Wos wuri

rene mapurke beraste? Reri nenem wos aboyei et tegewouke tetane. Re nemne kirkir se pen labo. Nemri nenbokap nem rene wesowte.

Jisas re Hevenke tetane, re God Eterri Akeke yaku nenbo tame etemri keryen yenkap. Re sigelow agerri keryen yen.

(Sapta 4:14–10:38)

Jisas re nemri God reri akek yaku nenbo tame etemri keryen yen.

¹⁴God Eterri Akeke yaku nen keryen yen bukre re tetane. Re Hevenke yin God reri bitmi tobok yin tetebo. Re Jisas, God Reri Yen, neremri Haneyen. Re tetane, eker nemri wesowbo God rene omuteke habobo wule nem omuteke sebet. ¹⁵Nemri God Reri Akeri keryen yen, re nemri tetanekap mettene. Nem kitimenakene bo, re etop mettene, re nemne pap metbo. Satan re nemne seilabokap, re nemri keryen yen rene kiyi etop seilabem. Seilabem, re yaper nen wos be wuri be nemne. Opkap, re nemne pap metbo. ¹⁶Eker, nem mol pan teten God eter sitene wolbaye meknik yan tetete. Re nemne pap meten kwobo late. Nem be wos merinte, re nemne pap meten kwobo late tetane.

God Reri Akeri keryen yen, Jisas, re nemne kebese potte.

5 ¹God Reri Akeri yaku nen tame remri keryen yen remne lebabu wule gwopkap. God reri yaku nen tame remri wuri rem leban re keryen yen ten Godkene tatamekene etemri borborke temenem. Tatame rem yaper wos nenbem, God re er tatame remne gwule tebem. Op tebem, er borborke temenem tame re God rene kwar pen rene sipsip o kwokwo o agerbo awos newobem. Re etop nenbem, God re remri yaper nen wos poten septibem. ²Op nenbem keryen yen re more tame, re kitimenakene be temenem. Re wor temenem tatame o wule yenbo be nenbem tatame remne kebese pap meten wule yenbo remne elen me peterabem. ³Re kitimenakene be temenem, eker, re tatame remri yaper nen wos God rene kwar pebem, re reri yaper nen wos God rene kirkir kworer kwar pebem.

⁴God Reri Akeri Keryen Yen reri yaku et sig bukre potbo yaku. Tame rem etemri wuribaike er yaku be potbo. Yehow. God eter re er yaku newobo. Kiyi re Aron rene leban er yaku rene newomkap, sene re agerbo tame remne etop kiyi leban keryen yen yaku ek newobo.

⁵Krais eter mere. Eterri wuribaike re er yaku yenbo be potem. Yehow. God eter, re rene leban rene er yaku werasen op wem.

Ne Areri Yen.

Gwopte an neri ha teye.

(Buk Song 2:7)

⁶Sene re rene op wem.

Ne Melkisedek eterkap tete,

ne God reri akeri yaku nente,
ne som me nenbet.

(Buk Song 110:4)

⁷Kiyi Jisas re more tame temenem, re God rekene tuma namrebem. Re metmenem, God re wetek, re rene kebese sene poten re be sate, re pow tete tetane. Eker, Jisas re rekene tuma namrebem, re taye piten lerok yerbem. Op nenbem, re kworer teitkwunen God eterri kulke temenem, eker God re Jisas reri wemetebem tuma heyar metbem. ⁸Jisas re God Reri Yen, eter re mus bukre metbem. Mus metbem, God re rene purere lei newom, re God Reri Tuma meten nenbem. ⁹God re lam, re tame yenbowai temenem. Re yaper wos be nenbem. Eker, re reri tuma meten nenbo tatame remne kwobo lan sene potbo, rem heyar somsom temente tetane. ¹⁰Op nenem, God re rene leban op wem. Ne Melkisedek eterkap tete, ne Areri Akeri Keryen Yen tete.

Nem geibile yenkap kap temente.

¹¹Melkisedek reri yaku tuma nugwape som tetane. Nem kemne wesowte selbo. Kem wuribai pasupbo, eker nem yaku bukre keran kik tetane tuma kemne wesowbo. ¹²Nabe nugwape kem God rene omuteke habobem, eker nem habobo, gwopte kem agerbo tatame remne God Reri Tuma peikbo tamekap tete. Kem etop be nenbo. Yehow. Kem purere merintene, eker agerbo tame rem God reri eilik tetane tuma kemne som peikbo. Kem kitinak kebese be abo. Kem muk som abo. ¹³Muk abo yen rem eisow yen. Rem be sanetene, wule et yenbo o yaper. ¹⁴Kiti nak abo yen, rem tatame bukre. Rem purere pottene, rem wule yenbokene wule yaperkene kebese se pebo.

Nem muresen teten God rene kowte, re nemne heyar nente.

6 ¹⁻²Krais reri eilik tetane tuma kem kiyi metem, opkap nem er tuma sou kap peikte. Tatame rem wule yaper mesegenen wuribai yenbo potbo tuma, God rene omuteke habobo tuma, okke waren tirmunbo tuma, tare letke kerebo tuma, sam tatame rem sene wayen yite tuma, God re tatame yaper remne se pen rem yaper somsom temente tuma, er tuma kem kiyi metem. Sene kem sespe tem, eker kem God rene omuteke habobo tatame etem namrebokap kem etop namrete. ³God re kirkir wetek, nem God reri agerbo tuma meten sespe tete.

⁴⁻⁶Rane tatame rem God reri wuribai potem, rem yabel geike tem. God reri kwomri wos rem poten alam, rem God Reri Wow potem. God Reri Tuma rem meten op wem. Et yenbowai. God reri yuri tete wos reri kitimena rem kera lam. Sene er tatame rem God rene muwen rene magel tayem, rem God rene sene lasyin wuribai yenbo potte kelow nenlaweyem. Yaper wos nenbo tatame rem God Reri Yen rene sene poten rene mek kwuren peikerebo, rem rene tuma sene kwoyabo, re sebera yabo.

⁷Tewok tewok mou tibo, sel re okkene tebo. Tatame rem er selke now nenbo, awos supa rem heyar rekwan wayen yuri rem okwobo. Sene tatame rem nugwape awos potbo. God eter er sel heyar nenbok, tatame rem awos nugwape ek potbo. ⁸Sel re lagkene kupunubor o top yaperwou rekwan site, opkap sel et sel yaper. Opkap sel re keraket tete, God re er sel rene yaper nente. Opkap sel re kerke liste.

⁹Gesmase yenbo, nem opkap webo, nem habobo, kem etopkap bo. Nem webo, God re kemne sene poten heyar nente, kem pow tete tetane. ¹⁰God re kemne yaper be nente. Kemri nenbo yaku re be serte. God rene omuteke habobo tatame remne kem kiyi kwobo labemkap, gwopte kem remne kwobo som labokap, re etop som habobo. Kemri remne op nenbo wule, et kem rene etop kirkir nenbo. ¹¹Nem omuteke op selbo. Kem wulare wulare, kem etopkap wule som nenbet, kem woryu me pesate. Op nente, kemri late wem wos kem late tetane. ¹²Nem selbo, kem kap pwoite. God rene omuteke habon yaku be mesegenbo tatame God re remne newote wem wos rem potbokap, kem etopkap kirkir potte tetane.

God reri natebom tuma nem omuteke som habobet.

¹³Kiyi God re Abraham rekene tuma natebom, re eterri sigke kworer puromom. Agerbo tame remri sig God reri sig be teitkwuntene. Opkap, re eterri sigke kworer puromon tuma ek natebom. ¹⁴Re tuma op natebom. An nene heyarsubuwai nente tetane. Neri yennan rem nugwapesubuwai tete tetane. Op wem. ¹⁵Abraham re omuteke som habon elen me sin kowem, re God reri natebom wos potem.

¹⁶Puromobo wule re gwokkap. Tame rem sig bukre tetane woske puromobo. Remne teitkwunbo wos remri sigke rem puromobo. Eker, rem op nenbo, remri puromobo tuma rem ei sene be negwobo. ¹⁷God re wen reri wos potte tatame remne peterate, re reri wem tuma re nente, eker re natebom tumawouke be wem. Re reri sigke kworer kirkir puromom. ¹⁸Er tuma pes tetane. Natebom tumakene reri sig kworer puromom tumakene rep etop wem, eker re be yokokote? Eker, nem wule yaper mesegenen eterke amenmekni yin berasem tatame, nem pap kwuye meten God reri nemne wemkap nem omuteke habon kowtene. ¹⁹God reri wem tuma nem omuteke habon kowtenekap, et pere kep yibumeike heyar tentenekap. Er omuteke habobo wule et God Reri Akeke eistene mate tagwen op yokwo kebese wurbokap. Et God eter sitene emi etek heyar wurte. ²⁰Jisas re nemne kwobo late, re etek kiyi temnas yin wurem. Re Melkisedek eterkap, re God Reri Akeri keryen yen tem. Eker re nemne kwobo late, re etek kiyi temnas yin wurem. Er yaku re etopwou som nenbo.

Melkisedek re sig bukre tetane.

7 ¹Kiyi Melkisedek re Salem kwomri keryen yen. Re Ukiyewai Keryen Yen God eterri akek yaku nenbem tame. Kiyi Abraham re agerbo

kwomri keryen yen remkene nayen remne pen san re sene yabemke, Melkisedek re rene kelowke lan op wem. God re nene heyar nente.² Op nenem, Abraham reri ei nayen potem wos re ab giriy letpeis rasem, wuri re Melkisedek rene newom. Melkisedek reri sig tobo et Wule Yenbori Keryen Yen. Re Salem kwomri keryen yen mere, er tuma tobo et gwopkap. Re Pap Kwuye Metbo Wuleri Keryen Yen.³ Re nawohakene bo. Re yeiwaregekene bo. Yike nawo rene be wurem. Re be sam. Re God Reri Yenkap. Re God Reri Akek yaku nen keryen yen somsom temente tetane.

⁴ Kem Melkisedek rene heyar habo, re reri sig bukre tetane tame. Nemri kiyi temenem warege, Abraham, re ei nayen yenbo kanbo wos potemke, re giriy letpeis rasen giriy wuri re Melkisedek rene newom. Op nenem, re Melkisedek reri kulke temenem.⁵ Livai re yuri temenem tame, reri yennan rane rem God Reri Akek yaku nenbem tame. God reri Moses rene newom Wule et Livai tame remne op webo. Juda tame rem remri potbo kel o wos giriy letpeis rasen giriy wuri Livai tame remne newobet. Livai tame, agerbo Juda tame etem mere, rem Abraham eterri nan. Livai rem op nenbo, rem remri Juda tamesip remri wos potbo.⁶ Melkisedek re Juda tame bo, re Livai tame etemri wuri bo. Abraham reri giriy letpeis rasem wos Melkisedek re wuri potem. Sene re God rekene tuma natebom tame, Abraham, rene op wem. God re nene heyar nente.⁷ Nem op mettene. Tame re agerbebo tame rene op wete. God re nene heyar nente. Op webo tame, re sig bukre tetane tame. Re rene wem tame, re sig eisow tetane tame.⁸ Livai tame rem Israel tatame remri giriy letpeis rasbo wos potbo tame. Rem more tame, rem aboyei sabo. Melkisedek re Abraham reri giriy letpeis rasem wos wuri potem, re som tetane, re be sam. God reri sigelow etop webo.⁹ Nem op webo. Livai tame rem wos giriy wuri potbo tame. Kiyi Abraham re Melkisedek rene giriy wuri newom, opkap et Livai tame etem mere, rem Abrahamke Melkisedek rene giriy wuri newom.¹⁰ Berke nem etop webo? Melkisedek re Abraham rene kelowke lan rene wos newom yabel, Livai re yei Abraham eterri kugene yagenek som temenem, rene be lamenem.

**Sene God Reri Akeke yaku nenbo tame ager, re kiyi temenem
God Reri Akeke yaku nen tame remne teitkwunem.**

¹¹ Kiyi Israel tatame rem Moses Reri Wule potem. Er wule et op webo. Livai tame beig etemwou rem God Reri Akeke yaku nente. Livai rem yaku yenbo nente wem, Israel tatame rem tatame yenbo tete wem. Tatame rem yenbo tete wem, God re agerbo tame beigri tame rene be lebate wem. Opkap, God re Aron reri tame beig, Livai remne mesegenem. Re Melkisedek eterri tame beigri tame rene lebam.¹² Agerbo tame rem God Reri Akeke yaku nen tame tete wete, agerbo wule kirkir sene tete wete.¹³ God reri wem tame, re agerbo tame beigri tame, re somsom

temente. Er tame beig rem God Reri Akeke yaku kiyi be nenbem. ¹⁴Nem mettene. Nemri Haneyen re Juda etemri tame beig. Moses re er tame beig remne God Reri Akeke yaku nente be wem.

Jisas re Melkisedek eter nenbemkap etop som nenbo.

¹⁵God Reri Akeke yaku nen tame agerbo re tetane. Re Melkisedek eterkap. ¹⁶God Rerer Akeke yaku nen tame re yeiwaregeri wulek re er yaku be potem. Eterri tame beigri wulek re er yaku be potem. Yehow. Er tame re somsom temente, re kitimenakene, eker re er yaku potem. ¹⁷God Reri Siglow eterne op webo.

Ne Melkisedek eterkap,
ne God Reri Akeri yaku
nen tame som temente.

(Buk Song 110:4)

¹⁸Kiyiri wule et kitmenakene bo, et tatame remne kwobo be labem, eker God re er kiyiri wule poten septim. ¹⁹Tatame rem God reri Moses Rene Newom Wule sebem, rem tatame yenbowai be tem. Sene agerbo wule re tetane. Er wule re yenbowai, re kiyiri wule teitkwunem. Eter wulek nem God rene meknik yin tebo.

²⁰God Reri Akeri yaku Jisas rene wemke, re eterri sigke kworer puromon rene er yaku ek newom. Kiyi Livai tame rem er yaku potem, rem opkap be nenem. Yike remri be wuri puromon God Reri Akeke yaku nenbem. Yehow. ²¹Jisas re yaku potem, God re eterri sigke kworer puromom.

Keryen yen re eterri sigke
kworer puromom,
re agerbo wuribai sene be
potte.

Re op wem. Ne ari
Akeri yaku som nenbet.

²²Op nenem, nem sanebo, God reri nemne yuri natebom tuma re tuma yenbowai, et kiyiri tuma teitkwuntene.

²³God reri akek yaku nenbem kiyi temenem tame rem nugwape. Rem sabem, agerbo tame rem remri yaku potbem. Eker rem nugwape temenem. ²⁴Jisas eter, re somsom temente, eker re God Reri Akeke yaku som nenbet. ²⁵Jisas re somsom temenbo, re tatame remne som habon God rene wemetbet. Opkap, yike tatame rem Jisas eterri sigke God rene lasyite wete, Jisas re remne sene kebese potte, rem pow tete, rem heyar somsom temente tetane.

²⁶Jisas re God Reri Akeri Keryen Yen, eterwou re nemne kebese kwobo late. Re more yenbosubuwai. Re be yaper wos be nenem. Re God reri wule be biragiym. Re wule yaper nenbo tame etemkap bo. God re labo, re tame yenbowai. God re wem, Hevenri wos rem eterri kulke tetane.

²⁷God Reri Akeke yaku nenbem kiyi temenem tame rem kwokwos kwokwos God rene kwar pebem. Kiyi rem remri nenbem yaper wos kwar pebem, sene rem nugwape tatame remri yaper nen wos kwar ek pebem. Jisas re opkap be nenbo. Re God rene kwar be pebo. Yehow. Tewo wuriketwou re tatame remri yaper nen wos kwar pen eterri wowkene wesomkene God rene newom. Tewo wuriketwou newom. ²⁸God reri Moses Rene Newom Wule re kitimenakene bo tame remne lebabem, rem God Reri Akeri yaku potbem. Yuri God re reri sigke kworer puromon Reri Yen rene lebam, re God Reri Akeri Keryen Yen tem. Re tame yenbowai, re etopkap som temente.

Jisas re God eterri Hevenke tetane Akeri Keryen Tame.

8 ¹Ari webo tuma reri tobo re gwopkap. God Reri Akeri keryen yen re nemne kwobo labo tame, re gwopkap. Re Hevenke yawum, re Keryen Yen God bukre eterri wolbaye mame yokwok sin kwom panen sitene. ²God Reri Akeke re yaku nenbo. Et God Eterri Ake sekene. Keryen Yen eter re Ake nenem. More tame rem be nenem.

³God Reri Akeri keryen yen rem God rene wos newobo, rene kwar pebo. Jisas re God Reri Akeri keryen yen. Eter mere, re God rene wos newote wem. ⁴Re nowselke temente, re God Reri Akeke yaku nenbo tame remri keryen yen be temente. Moses rene newom Wule rem etop nenbo, rem God rene agerbo agerbo wos newobo. Opkap, nem webo, Jisas re nowselke som temente wem, re God Reri Akeke yaku be nente wem. ⁵God Reri Akeke yaku nenbo tame, rem gwor nowselke yaku nenbo, rem yaku sekene be nenbo. God Reri Ake sekene et Hevenke tetane, et nowselke be tetane. Kiyi Moses re God Reri ake sipsip weske nente nenem, God re rene op wem. Ne Sainai kwokwe temenem, an nene ake heyar nente wule peteramkap, ne etopwou nente. Op wem.

⁶Gwopte Jisas re God Reri Akeke yaku nenbo, reri nenbo yaku et Reri Akeke yaku nenbo tame remri yaku teitkwunbo. Re borborke tetane tame, re yuri natobom tuma yeno heyar nenbo, er tuma re kitimenakene. Opkap er tuma re kiyiri tuma teitkwunem. Agerke natobom tuma re kiyiri tuma teitkwunem. Tuma ager re tatame remne wos newote webo. Er tuma re kiyiri wos newote wem tuma rene teitkwunem.

God reri agerke natobom tuma re kiyiri tuma teitkwunbo.

⁷God re Moses rene kiyi newom Wule re kelpe emik be yite wem, God re Krais eterke nemne agerbo wule kena sene be newote wem. ⁸Tatame rem er wule nenlaweyem, God re remne op wem.

Keryen Yen re op webo.

Metye. Yuri tete yabelke,
an Israel tatame

remkene tuma ager
natebote tetane.

Juda tame beigri tatame
remkene an etop nente
tetane.

⁹ Ari remne wete tuma
et remri yeiwarege
remkene kiyi natebom
tumakap bo.

Ha rem yen remne let tobo
keren yibokap, remri
yeiwarege an remne panen
Isip nowsel mesegenen
etopkap yam.

Remne panen yam yabelke
an remkene tuma natebom.

Er tuma rem be nenem.

Rem ari wule biragiyem,
opkap an remne sene be
lakerem. Keryen Yen re
etop webo.

¹⁰ Keryen Yen re sene op wem.

Sene an gwopkap tuma
Israel tatame remkene
natebote.

Yuri tete yabelke an remne
gwop nente.

Ari wule an remri
wuribaike raste, ari wule
an remri papke basraste.

An etemri Keryen Yen God
tete, rem areri tatame tete.

¹¹ Yike agerbo tame rene tuma
be peiken op wete. Ne
Keryen Yen rene mette.

Aboyei rem anne mette. Sig
bukre tetane tamekene sig
be tetane tamekene
rem anne aboyei mettene.

¹² An remne pap meten
remri yaper nen wos poten
septite, remne yaper sein be

nente.

Remri nenem yaper wos an
aboyei serte tetane. Keryen
Yen re etop webo.

¹³ God re agerbo tuma ager remkene natebom, eker kiyiri tuma
mesegenen re magel tayem. Be wos et kiyiri et yaper tem. Et wos et
keraket ten sene be temente tetane.

**Kiyi God Reri Akek yaku nenbem tame remri keryen
yen rem bulmakau nepke God rene kwar pebem.**

9 ¹ Kiyi God re tatame remkene tuma natebom, re eterne lom yokwote
wule remne newom. Rene lom yokwobem ake tatame rem gwoter
nowselke nenem. ² Er ake rem sipsip weske nenem. Mate bukre rem
borborke eisen ake puri pes temenem. Ake rer yokwok rasen yamenem
wos remri sig gwor. Lam wuri tukmenem. Tiy wuri kirkir temenem.
God rene newobem geil etek kirkir temenem. Ake rer yokwo rem sig op
webem. Ake Puri Yenbo. ³ Mate wuri ake borborke eisen kwuremenem,
sib yokwo ake puri rem sig op webem. Ake Puri Yenbowai Sekene. ⁴ Wos
pes et sib yokwo ake purik etek temenem. Wuri et golke nenem tiy. Et
bos yabo aseneka lisbo tiy. Rem er me take lisbem, God re bos meten re
okbop tebem. Peswe et yeka. Yeka rem nenem, sene rem gol poten eilik
wusem. Er yeka rem sig op webem. God Reri Tuma Yewomenem Yeka.
Yeka puri wos etek yewomenem. Wuri et golke nenem ou. Awos eter ou
meike yewomenem. Er awos rem sig op webo. Mana. Kiyi God re webem,
er mana re nelke yerbem, Israel tatame rem poten abem. Kera rem poten
ouke yewobem. Aron reri kwokul kiyi re kilpem, er kwokul re yekak
kirkir yewomenem. God reri kiyi natobem tuma basrasem pa pes eter
yekak kirkir yewomenem. ⁵ Wurye pes rep yeka luwke tetemenem. Wurye
rep God eterri kwomri tamekap. Tame rem wurye repne labem, rem
habobem, Keryen Yen re gwotek tetane. Rep op yokwo op yokwo tetpiti
pete yamenem. Repri tipe kere petemenem, borbor et bulmakau nep
sirbem emi. Et God eterne kwar pebem emi, God re remne pap metbem
emi. Er ake reri tuma nugwape som tetane. Gwopte an er tuma sou be
wesowte.

⁶ Akeri wos opkap temenem, kwokwos kwokwos God reri akek yaku
nenbem tame rem remri yaku nenbem, rem God reri bulmakau weske
nenem ake rer yokwowouke wurwurabem. ⁷ God reri akek yaku nenbem
tame etemri keryen yen eterwou re sib yokwok temenem ake purik
wiysage wurbem. Tewo wulare wulare re nabek karbem. Re bupo be
wurbem. Yehow. Re bulmakau pen nep poten sen ek wurbem. Wurbem
wule kiyi re reri yaper nenbem wos habon nep ek siren God rene kwar
pebem. Sene re wor ten yaper nenbem tatame remri yaper nenbem wos

habon nep ek siren God rene kwar pebem. ⁸ Remri opkap nenbem wule, God Reri Wow re nemne op peterabo. Bulmakau weske nemen Ake re som temente, God reri Ake Puri Yenbosubuwai nem kebese be wurte. ⁹ Remri kiyi nenbem wule et nemne gwopte tetane tatame nemne purere newobo, nem op sanebo. Tatame rem God rene kwar pen rene wos newobo, remri op nenbo wos rem remri wuribai yenbo be nenbo. Remri God rene lom yokwobo wule remne kwobo be late. ¹⁰ Er wule et awos abo wule, ok abo wule, ok wiyo wule, wesomri wule. Er wule rem nenen yite, yite, God re aboyei wos heyarte tete tetane.

Krais re reri nepke God rene kwar pem.

¹¹ Sene Krais re Yam, re God Reri Akeri keryen yen tem, gwopte tetane wule yenbo re er wule lakerebo. God eterri bulmakau weske nemen ake bukre, ake yenbowai, re etek wurem. Er ake yenbowai, et kiyiri ake teitkwuntene. Er Ake more tame rem be nemen. Er Ake et nowselke be tetane. ¹² Re meme nep o bulmakau yenri nep be sen er Ake Puri Yenbosubuwaikre wurem. Yehow. Tewo wuriketwou re eterri nepke nemri nenbem yaper wos aboyei tupam. Eker, nem heyar somsom pow temente. ¹³ Juda remri nenbo wule gwopkap. Tatame rem wos yaper nenbem, rem tatame yaper tebem. Op tebem, sene God Reri Akeke yaku nenbem tame rem kerke lisbem bulmakau nawo teri suwbuw potem, rem meme nepkene bulmakau taure reri nep kirkir poten er tatame remri wesomke nibiran sewurem. Opkap, rem God eterri bitmik tatame yenbo sene tebem. Rem etop nenbem. ¹⁴ Krais reri nep re er wule teitkwunbo. God Reri somsom temente Wow re Krais rene kitimena newom, Krais re reri kworer wesom God rene newom. Re yaper wos be nemen, reri wesom et yenbowai temenemke, re God rene kwar pem. Opkap, eterri nepke nem wuribai yenbo poten yaku yaper mesegenem, nem somsom tetane God reri yaku kebese nenbo.

Krais eterri nepke yuri natebom tuma re kitimena potem.

¹⁵ Jisas eterri nepke God re nemne labo, nem tatame yenbo. Krais re yuri natebom tuma lakerebo tame. Tatame rem kiyi natebom tuma semenem, rem yaper nenbem. Krais re sam, re remri gwule tupam. Krais eter, re Godkene tatamekene etemri borborke tetane. Opkap, God re remne yaper sein be nente. Krais eterke God reri wepotem tatame remne God re wem, rem heyar somsom temente, rem etopkap heyar somsom temente tetane.

¹⁶ Nemri wule wuri re gwopkap. Tame re lekelpe som temenbo, re op habobo. Yuri an sate, ari wosbas rem ari yen remne wusate. Ari wosbas potte yen remri sig an kiyi siglowke basraste, yuri an sate, rem ari wos ek potte. Yen re wos potte, tame rem kirkir wete, har re sam, re wos

ek potte.¹⁷ Siglow basrasem tame re be samente, er siglow rem bupo me rasmente. Tame re satek, rem siglow lan wos ek wusate.¹⁸ Etopkap, kiyi God re Juda tatame remkene tuma op natebom. Rem bulmakau poten wak regen nep poten sirbem. Op nenbem, God re natebom tuma nenbem. Tame rem bulmakau be pete wem, God re reri wem tuma re be nente wem.¹⁹ Kiyi Moses re tatame remne God reri wule remne kiyi ab wesowemke, sene re bulmakau yen reri nepkene meme nepkene poten okke anelesem. Sene re me sese wuri potem. Me sig et hisop. Re sipsip take poten kuwp keran me sesek leyen nepke keipoten nibiran sewurbem. God Reri Tuma basrasmenem siglow kirkir nibiram. Re tatame remne kirkir nibiran sewurbem, re op wem. God re keremkene natebom tuma re kemne etop nente tetane. Gwor nep nem labo, nem sanebo. God reri natebom tuma re nente tetane.²¹ Op wemke, sene God rene lom yokwobem sipsip weske nenem Akekene akek rasmenem lom yokwobem woskene Moses re nep etek nibiran sewurbem.²² God reri Moses rene newom Wule et op wem. Nugwape wos nep nibirate, er wos et yenbo tete. Tatame remri nenbo yaper wos, nep be yerte, er yaper nen wos God re be poten septite. Er wos re som habobet.

Krais re samke, God re nemri sebera ya wos poten septim.

²³ Hevenke tetane wos et wos sekene. God reri nowselke temenem sipsip weske nenem Akekene Akeke rasmenem woskene et Hevenke tetane woskap muwkuwteken nenem. Et wos sekene bo. Eker Juda tatame rem bulmakau pen rem er wos nep etek nibirabem. Er wos God re yenbo webem. Hevenke tetane wos et wos sekene. Agerbo nep yenbo re er wos heyar nenem, God re er wos yenbo webo.²⁴ Kiyi God Reri Akeke yaku nen tame rem God rene kwar pebem, rem tamek nenem Akeke wuren kwar etek pebem. Er ake et God reri Ake sekene bo. Er Ake et Hevenke tetane Akekap muwkuwteken nenem ake. Er tamek nenem Ake, Krais re be wurem. Re God eter tetane kwom Hevenke wurem. Gwopte re God eterkene tetane, opkap re nemne kwobo labo.

²⁵ Nabek nabek God reri Akeke yaku nen tame remri keryen yen re Ake Puri Yenbosubuwaike bulmakau nep sen wuren God rene kwar pebo. Krais re tewok tewok be wuren etop be nenem.²⁶ Krais re tewok tewok etop nente wem, opkap nowsel tem yabel yan gwopte som tetane, re tewok tewok mus bukre metbet. Gwopte nowsel legete nenbo yabelke Krais re tewo wuriketwou yan re op wem. An kworer God rene kwar pete. Op wem, rem rene pen sam, re tatame remri nenbo yaper wos poten septim.²⁷ God re op wem. Aboyei tatame rem tewo wuriwou sate, sene an remne tuma nente tetane.²⁸ Krais re etopwou nenem. Re tewo wuriketwou God rene kwar pen sam. Re nugwape tatame remri yaper wos poten septite sam. Yuri re sene yate, re tatame remri yaper wos

poten septite be yate. Yaper wos poten septibo wule re ab kiyi nenem. Re sene yate, re eterne kowmente tatame etemnewou re potte yate tetane.

**God rene kiyi kwar pebem wule et nemri
yaper nenbo wos be poten septite.**

10 ¹God reri Moses rene newom Wule et wule sekene bo. Nem Moses rene newom Wule labo, nem yuri tete yenbo wos oknelke labokap. Moses rene newom Wule sebo tame rem nabek nabek bulmakau nep som kwar pebo. Op nenbo, er wule re God rene lom yokwobo tatame remri yaper nen wos mapurke aboyei poten septite? Rem tatame yenbo mapurke tete? ²Berke rem God rene kwar som pebo? God rene lom yokwobo tatame remri yaper nen wos God re poten septin rem tatame yenbo tete wem, rem remri yaper nen wos sene be habote wem. Op temente wem, rem God rene kwar sene be pete wem. ³Etopkap bo. Nabek nabek rem God rene kwar som pebo, eker rem remri yaper wos som habobo. ⁴Metye. Bulmakau nepkene meme nepkene et yaper nen wos mapurke poten septite?

⁵Opkap, Krais re nowselke yate nenbem yabel, re God rene op wem.

Tatame rem nene wos
newobo, rem bulmakau pen
nene kwar pebo, ne etop be
selbo.

Eker ne anne more tame
remri wesow newote nenbo.

⁶ Tatame rem bulmakau o
sipsip pen wiwyi kerke
lisen nene kwar pebo.

Rem agerbo agerbo wos
kwar pebo.

Rem remri yaper nen wos
tupate kirkir kwar pebo.

Rem etop nenbo, et ne
okbop sou be tebo.

⁷ Sene an rene op wem.
God, an gwor.

An neri wuribaike
habobokapwou nente yawo.
Kiyi rem anne habon
basrasemkap,
an neren webokap etop
nente tetane.

(Buk Song 40:6-8)

⁸ Re kiyi op wem. God, tatame rem nene kwar pebo, nene wos newobo, ne etop be selbo.

Moses rene newom Wule rem gwopkap nenbo. Rem bulmakau pen kerke lisen remri yaper nen wos tupate kwar pebo. Ne op labo, ne okbop be tebo. ⁹Sene re op wem. God, an neri wuribaike habobokap nente yawo. Op wem, re kiyiri kwar pebo wule teitkwunen re God reri yuri wem wule heyar meten nenem. ¹⁰Jisas Krais re God reri wuribai tobom. Tewo wuriketwou re reri wesomke God rene kwar pem. Eker nem God reri tatame yenbo tem.

Krais re God rene kwar pem, re nemri yaper wos kebese poten septim.

¹¹Kwokwos kwokwos God Reri Akeke yaku nenbo tame rem teten yaku nenbo. Kwar pebo wule rem etopwou tewok tewok nenbo. Op nenbo, rem tatame remri yaper nen wos kebese be poten septibo. ¹²Tewo wuriketwou Krais re God rene kwar pen tatame remri yaper nen wos kelmenam. Re somsom aboyei kelmenakeipem. Kelmenakeipem, re God eterri mame yokwok yin sitene. ¹³Re etek sin kowtene. God re reri peiktame remne poten reri tewo kulke piti wurte tetane. ¹⁴Krais re God rene tewo wuriket kwar pen re tatame remri yaper nen wos poten septikeipem. Eker, rem tatame yenbo somsom temente.

¹⁵God Reri Wou re nemne kiyi etop kirkir wem.

¹⁶Haneyen re op wem. Sene
an gwopkap tuma Israel
tatame remkene natebote.

Yuri tete yabelke an remne
gwopkap nente.
Ari wule an remri
wuribaike raste.
Ari wule an remri papke
basraste.

¹⁷Re sene op wem.

Remri yaper nen wos,
remri yaper nenbokap an
aboyei serte. An sene
sene be habote. ¹⁸God re tatame remri yaper nen wos sene be
habote, eker rem kwar sene be pete.

Nem God rene omuteke habon rene meknik yin tete.

¹⁹Ari gesmase, Jisas re nemri yaper nenbem wos poten septim, nem eterri nepke nem sebera be yabo, eker re sam, nem God Reri Akeri Puri Yenbosubuai kebese wurte, nem be akte. ²⁰Jisas re nemne somsom temente wule ager nemne peteram. Reri wesom et God eterri ake purik eistene matekap. Jisas re sam, re er mate tagwerasem, nem God eterri

emi yenbowai kebese wurbo. ²¹God Reri Akeri yaku nen tame remri keryen yen wuri tetane. Re God reri tatame remne lakerebo. ²²Reri nep re nemri wuribai yaper aboyei nibiram, nem wuribai yenbo sene tem. Ok yenbok re nemne wiyruwem. Eker, nem wuribai yenbo poten God rene omuteke habon rene mekni yin tete. ²³God re nemne wemkap, re etop nente tetane. Eker, nemri kowtene wos, nemri wesowbo wos nem etop omutekewai habote. Nem wuribai pes kap tete. ²⁴Nem wulare wulare nem God rene omuteke habobo gesmase remne kwobo late. Rem gesmase remne kwobo late, remne yaku yenbowou nente. ²⁵Kem God rene omuteke habobo tatame kem wuriwouke sin God rene lom yokwobet. Kem kap mesengente. Rane tatame rem etop be nenbo, et yaper. Kem mettene, Haneyen re sene yate Yabel matnaye, eker kem wulare wulare kem yaku murese nenbet, tatame rem God rene omutekewai habote.

Nem God Reri Yen rene kap magel taite.

²⁶God Reri Tuma sekene metbo tatame rem remri wuribaike yaper wos som nenbet wete, rem God rene kwar sene mapurke pen God re remri yaper nenbo wos mapurke poten septite? ²⁷Yehow. Er tatame rem aken God eter remne tuma nente tetane yabel kowtene. Er yabel God re reri peiktame remne ker bukrek seitte tetane. ²⁸Moses rene newom Wule sebo tatame rem gwopkap nenbo. Yike Moses Reri Wule biragiyete, agerbo tame pes o mur rem etop late, rem rene tuma nente. Rem rene pap be mette, rem rene pen sate. ²⁹God Reri Yen rene magel taibo tame rene kem map habobo? Er tame rene yaper wos nugwapewai tete tetane. Krais reri nepke God reri natebom tuma ager re kitimena potem, er tame re God reri yen tem, re tame yenbowai tem. Sene re God Reri Yen rene magel tayem, re Krais reri nep yaper webo. Re God reri pap meten kwobo labo Wow rene tame kwuyebo. Opkap tame God re rene kenakem pete tetane. ³⁰God reri webokap nem mettene. Re op webo. Aren, an remne yaper sein nente. Aren, an etop nente tetane. Sene re op webo. Haneyen re reri tatame remne se pen tuma nente tetane. ³¹Somsom tetane God re tame remne yaper sein nente wete, er tame re kenakem akte tetane.

Nem God rene omutekewai som habobet.

³²Kiyi kem God Reri Tuma omuteke meten rene omuteke habom. Er yabel kem sene habote. Er yabel tatame rem kemne yaper nenbem, kem mus bukre metbem. Mus metbem, kem mol pan teten taskurbem. ³³Rane yabel rem kemne nugwape tatame etemri bitmik wen teten rem kemne tame kwuyen kemne pebem. Rane yabel rem kemri God rene omuteke habom gesmase remne yaper nenbem, kem remne kwobo labem. ³⁴God rene omuteke habobem gesmase rem ake yaperke temenem, kem remne pap meten heyar nenbem. God reri peiktame rem kemri wosbas potbem,

kem pap yaper be tebem. Kem pap yenbo som ten omuteke op habobem. Yuri God re nemne som temente wos yenbowai newote tetane.

³⁵ God re kemne heyarwai nente tetane, eker kem God rene omuteke habobo wule kap mesegente. ³⁶ God reri wem tuma kem som nenbet. Kem kap pwoite. Kem etop nente, reri tuma kem be mesegente, God re newote wem woskap, kem etop potte tetane. ³⁷Ekeya. God reri siglow op webo.

Keraket tete, yate webo

tame re yate.

Re sou be kowte.

³⁸ Ari tatame yenbo rem anne
omuteke som habote, rem
heyar somsom temente.

Remri rane rem anne

mesegente, an remne okbop
be tete.

³⁹ God rene mesegenbo tatame rem yaper tete tetane. Nem etopkap bo. Nem God rene omuteke som habobo, eker nem heyar somsom temente tetane.

Nem God rene omuteke habon murese tetete.

(Sapta 11–13)

Omuteke habobo wule eterri tobo.

11 ¹God rene omuteke habobo wule re gwokap. Nemri wuribaike nem op habobo. God reri wem tuma re nente tetane. Nemri lek be labo wos nem wuribaike op habobo. Er wos re sekene. Re tetane. Nem etop omuteke habobo. ²Kiyi temenem tame rem God Reri Tuma omuteke habobem, God re remne lan op wem. Er tame remri nenbokap et yenbo. ³Nem God rene omuteke habobo, nem mettene, kiyi God re tumawou wem, nelkene nowselkene ek tem. Opkap kiyi lek be lam wos, nem gwopte labo. Eker nem sanebo, God re lek be labo wos poten re lek labo wos ek nemem.

Abel, Enok, Noa rem God rene omuteke habom.

⁴Kiyi temenem tame Abel re God rene omuteke habon rene kwar pem. Reri God rene kwar pem wos et wos yenbo, re laker, Kein, reri kwar pem wos teitkwunem. Re God rene omuteke habom, eker reri God rene newom wos God re potem, re rene okbop ten rene tame yenbo wem. Abel re kiyi sam, reri omuteke habobem wule re nemne som webo.

⁵Kiyi temenem tame, Enok, re God Reri Tuma omuteke habobem, God re rene poten reri kwom Hevenke panen yim. Re be samenem, re lekelpel

temenemke, God re rene ek panen yim, eker tame rem rene soplaweyem. God reri siglow op webo. God re Enok rene be potmenem, er yabel Enok reri nenbemkap God re rene okbop tebem.⁶ Tatame rem God Reri Tuma omuteke be habote, God re remne okbop be tete. Tatame rem God eterkene tete wete, er tatame rem God rene omuteke op habote. God re tetane. Tatame rem rene meknik yin tete wete, God re remne heyar sein nente tetane.

⁷Kiyi temenem tame, Noa, re God reri wem tuma kirkir omuteke habom. God re rene yuri tete yaper woskap aboyei kiyi rene wesowem. Noa re er wos be lamenem, re God reri tuma omuteke meten re pere wuri nenen ake etek kerem. Nenem, re yentakene rem eter perek wurem, ok bukre wayen kwusyewom, re yentakene rem heyar temenem. Noa re God rene omuteke habobem. Omuteke be habobem tatame nugwape rem yaper tem. Noa re God Reri Tuma omuteke habobem, eker God re rene tame yenbo wem. Re yaper be tem.

Abrahamkene Sarakene rep God rene omuteke habobem.

⁸Kiyi temenem tame, Abraham, re God Reri Tuma omuteke habobem, God re rene op wem. Ne neri kwom mesegenen yin agerbo nowselke yin tete. Er nowsel an nene newote. Op wemke, Abraham re God rene omuteke habom, eker re God reri tuma heyar meten nenem. Re reri nowsel mesgenen kiyi be lamenem nowselke re etek yin tem. ⁹Re God rene omuteke habom, eker God re rene newote wem nowselke re etek yin tem. Re agerbo tame remri nowselke temenem, re yatamekap temenem. Re sipsip weske nenen akek temenem. Aisakkene Jekopkene rep etopkap akek kirkir temenem. God re repne er nowsel kirkir newote wem. ¹⁰Abraham re omuteke habom, Hevenke tetane God reri nenen somsom temente kwom sag re etek yite wen habom, eker re heyar som kowmenem.

¹¹ Abraham reri ta, Sara, etet mere te God reri wem tuma omuteke habobem. Te ker tem, God re tene op wem. Ne yen sete. Te op habom. God reri webo tuma et sekenewai. An yen sete tetane. Op habom, God re tene kitimena newom, te yen ek sem. ¹²Opkap, tame wuriwou, Abraham, re kerwai tem, re sate nenbemke, reri yennan rem nugwapewai ek tem. Rem nelke labo sowkap, selke labo wereger pagerkap tem. Rem nugwapewai remne kebese be karte.

¹³ Abraham re reri yennankene rem God reri wem wos omuteke habon yin rem ek sam. God re remne newote wemkap, rem etop be potmenemke, rem ek sam. Yuri temente kwom sag rem lek be lamenem, rem omuteke habon okbop ten op wem. Nem gwor nowselke tetane, nem yatamekap. Nowsel et nemri maime kwom bo. ¹⁴Opkap webo tatame rem remri maime kwom sopbo. ¹⁵Remri mesegenen yam kwom rem be

tekatekabem. Yehow. Rem op nente wem, rem sene yite wem. ¹⁶Rem kwom yenbo, Hevenke tetane kwomke yite pap tebem. Eker rem God rene Keryen Yen God webem, re sebera be yabem. Re remne kiyi habon remri kwom sag nenem, eker re remne sebera be Yam.

¹⁷⁻¹⁸Kiyi God re Abraham rene op wem. Neri yen, Aisak, eterke neri nan rem nugwapewai tete tetane. Op wem, Abraham re God Reri Tuma omuteke metem. Sene God re Abraham reri omuteke habobem wule seilan op wem. Abraham, ne neri yen, Aisak, rene anne kwar pete. Abraham re God reri kiyi wem tuma omuteke habom, eker re God rene be sewayem, re reri wuriwou yen rene newote wem. ¹⁹Re op habom. Yen re sate, God re rene wow sene newote tetane. Op habom, Abraham re yener rene kwar pete nenbem, God re rene sewayem. Opkap, nem sikur sakur tuma op webo. God re Aisak rene wow sene newom, Abraham re reri yen sene potem.

Aisak, Jekop, Josep rem God rene omuteke habobem.

²⁰Aisak re God Reri Tuma omuteke habobem, eker re reri yen pes, Jekopkene Isokene, repne tuma yenbo op wem. Yuri God re kepne heyar nente tetane. ²¹Jekop eter mere, re God reri wem tuma omuteke habobem, re op habom. God re nemne heyar nente tetane. Re sate nenbemke, re reri yen Josep reri tauryen pes repne op wem. God re kepne heyar nente tetane. Re reri kwokulke yayen God rene lom yokwon re repne etop wem. ²²Josep re Isip nowselke temenem, re God rene omuteke habobem. Re sate nenbem, re God reri wem tuma omuteke habom, eker re reri sukuw remne op wem. Yuri God re Israel tatame remne Isip nowsel mesegente wete, re nemne yuri newote nowsel yenbok kemne werasen yite tetane. Op tete, kem ari yaku yatare poten kirkir sen yin etek pertaite.

Moses re God rene omuteke habobem.

²³Moses reri nawoha rep God reri wem tuma omuteke habom, eker nawo te Moses rene wurem, rep lam, re yen hadebas. Op lam, Isip nowselri keryen yen re Juda remri geibile yen pen sate wem tuma be akem. Rep yen rene liyp mur me berasan akek lakerebem. Rep Isipri keryen yen reri wem tuma biragiyete be akem.

²⁴Moses re haneyen tem, re God rene omuteke habobem, eker re Isip keryen yen reri yen teri yenkap tete muwem. ²⁵Re remkene yaper wos nenen okbop kera tete muwem. Re God reri tame beig etemkene mus kirkir etop mette selem. ²⁶Re op habom. Isip nowselri yenbo kanbo wos an potte, an okbop be tete. An God eterri tatame etemkene temente, Krais eterne omuteke habobet, agerbo tatame rem anne tame kwuyete, et yenbo. Yuri God re anne heyar nente tetane.

²⁷Moses re God rene omuteke habobem, eker re Isip nowsel mesegenen yim. Re lek be labo Keryen Yen God rene labem, eker re kitimena potbem, God reri wemkap re etop nenem. Opkap, Isipri keryen yen re rene pap yokem, re be akem. ²⁸Moses re God reri wem tuma omuteke metem. Eker re God Re Israel Tatame Remne Isip Remri Letke Potem Yabel wem, re Israel tatame remne wen rem sipsip pen om an nep rem remri ake eruk nibiran sewurem. Nibiran sewurem, God reri kwomri pen sabo tame re yam, re Isip tatame remri masetebo yen tauryen remne aboyei pen saiwom. Israel remri masetebo yen tauryen remne re be pen sam.

Nugwape Israelri tatame rem God rene omutekewai habobem.

²⁹Israelri tatame rem God rene omuteke habom, eker rem Isip mesegenen yin Kupkap Ok Peik kelaruke wute nembem, ok re agetage sel sok tem. Op temke, rem kelaruk kebese wum. Isipri tame rem remne semowen yin borborke temenem, ok re sene wayem, rem ok an aboyei saiwom.

³⁰Israelri tatame rem God rene omuteke habom, rem remri peiktame remri kwom Jerikoke yabel letrane kelare pes kere etek wukurem, Jeriko kwomri sar bukre, pak peikmenem ser, re gwarasem, rem kwomke wuren peiktame remne pen saiwom.

³¹Kiyi mare bisi yibem ta, Rahap, te God rene omuteke habom, eker Israelri tame pes rep Jeriko kwom kase late yim, te repne kwobo lam. Sene Israelri tame rem Jerikoke temenem wule yaper nembem tatame remne pen saiwom, rem Rahap tene be pen sam.

³²Nugwape Israelri tatame rem God rene omuteke habobem. Gideon, Barak, Samson, Jepta, Devit, Samuel, tuma wesowbem tame etem, remri nembemkap an kebese be wesowkeipte. Et yabelkene warte tuma.

³³Er tame aboyei rem God reri wem tuma omuteke habobem, eker rem nugwape nowselri keryen yen remri ei nai tame remkene nayen remne teitkwunem. Rem tatame remne heyar panen sibem. God re remne heyar nente wemkap, rem etop nenem. Tame tabem laion mow wale mere, rem remne weragerbem, rem remne be tabem. ³⁴Rem God rene omuteke habobem, eker rem ker bukre kebese botkubem. Tame rem remne pik pete nenlaweyem. Rane Israelri tame rem kitimena be temenem, sene God re remne kitimena newom. Rem molkene ei nai tame ten agerbo kwomri ei nai tame remne ab lelen amebem. ³⁵Rane ta rem God rene omuteke habom, eker remri sam tame rem wow sene potem, rem ta etemkene sene temenem. God reri peiktame rem rane Israel tatame remne keikeren remne yaper nenen op webem. Kem God rene magel taitek, nem kemne ek pelebiten kem ek yite. Op webem, Israel tatame rem wow sene poten Hevenke yin heyar somsom temente habobem, eker

rem peiktame remne sewaibem. Sewaibem, peiktame rem remne pen sabem.

³⁶Peiktame rem God rene omuteke habobem tatame rane remne tuma kwoyabem, remne paku pebem, rane remne kepke bogen ake yaperke wen wurbem. ³⁷Peiktame rem remne pa seten botkun rem sabem. Rem rane remne remri wesom rem gerekwon bor pes tebem. Rane remne rem pik pen sabem. Rane rem tame oubkene bo, eker rem sipsip wes o meme wes poten matekap peiken sewurbem. Rem wosbaskene bo. Tame rem remne yaper nenbem, rem mus nugwape metbem. ³⁸Rem kwom akekene bo, rem tamekene bo emik etek yin sewurbem. Rem kwokke yawen rem pa puri, sel puri, etek wuren tebem. Rem God reri tatame yenbo. Nowselri tatame rem remne be habobem, eker rem remne yaper nenbem.

³⁹God re lam, er tatame aboyei rem God rene omuteke habom. Rem nowselke temenem, rem God reri wem wos be potmenemke, rem ek sam. ⁴⁰Kiyi God reri nente wemkap et yenbowai. Re reri kiyi sam tatame etemnewou heyar be nente wem. Yehow. Re nemne gwopte tetane tatame kirkir habon etemkene neremkene kirkir heyar nente tetane.

Nem Jisas eternewou leklek ten eternewou omuteke habote.

12 ¹Sene nem berke nente? God rene omuteke habobem kiyi temenem tatame rem nugwapewai, rem nemne gwankap kitkeretene. Eker, nem wule yaper mesegente. Er wule et nemne meknkap temente. Nemne keikeretene yaper nen wos nem mesegente. Op nente, nem kitimena poten God reri nemne yite wem kelow, nem etek yin heyar tewo gelas nateite. ²Nem Jisas eternewou leklek tete. Eter, re temnas yibo tame, re omuteke habobo wule nemne peterabo. Re nemne kwobo labo, nem omuteke wule heyar sebo. God re rene yuri heyar nente wemkap, re etop okbop tem, eker rem rene me kwuren peikerem, re mus metem, re me taskurem. Remri rene nenem yaper wos re be habom. Sene gwopte re God reri Hevenke tetane wolbaye bukre mame yokwok sitene.

God re nemne tuma putuwen nemne purere lei ek newobo.

³Jisas reri nenbemkap kem heyar habobet. Tame yaper rem rene yaperwai nenbem, re me taskurbem. Kem etop habote, kem God reri wule sete be pwoite, kem pap yaper be tete. ⁴Kem wule yaper teitkwunte yaku bukre kerebo. Op nenbo wule kem sate busbus be tebo. Kemne nep be wuri yerbo. ⁵God reri pap kwuye met tuma reri yenem remne webo tuma, kap kem me serbo? Re op webo.

Areri yen, Haneyen re nene
paku pete, ne purere lei
potte.
Re nene tuma wete, ne kap

op habote. Et bukre wos.
Yehow. Ne pap yaper kap
tete.

⁶ Opkap, Haneyen rene pap
yewobo tatame rem yaper
wos nenbo, re remne tuma
putuwen paku pebo.
Re tame wuri poten rene
reri yen webo, re rene paku
pen tuma putuwbo.

⁷ God re kemne pen tuma putuwte, kem taskuren purere lei pot.
Nowselri ha rem yen remne pen tuma putuwen rem purere lei potbokap,
ha rem remri yen remne nenbokap, God re kemne etop nenbo. Kem
eterri yen, eker re kemne etop nenbo. ⁸ God re reri yen remne pen tuma
putuwbo. Re kemne paku be pete wete, kem sanete, kem eterri yen
bo. Kem kelow yen. ⁹ Nemri nowselri ha rem nemne purere lei newote
selbem, rem nemne paku pebem. Op nenbem, nem habobo, rem yenbo
nenbem. Opkap, nemri Hevenke tetane Apiy re nemne paku pete, nem
eterri kulke wuren tete. Re etop nente, nem heyar somsom temente.
¹⁰ Nem eisow yen temenem, nemri nowselri ha rem etemri wuribaike
nemne paku keraket pebem. God re nemne etop habom. An remne paku
pete, remne kwobo lan rem arenkap tete, rem tatame yenbowai tete.
¹¹ Nemne paku pebo yabel nem okbop be tebo. Yehow. Nem mus meten
pap yaper tebo. Yuri nem er yabel sene habon op webo. Apiy re anne
paku pen an purere lei potem, sene an wule yenbo nenbo. Nem aboyei
wule yenbo nente, nem pap elen me tete.

Nem heyar mol pan tetekerete.

¹² Opkap, kem kemri kitimenakene bo let nenewayen yaku nente. Kem
kitimenakene tewo tetane, kem wayen tetete. ¹³ Kem kelow yenbok yite.
Kem tewo heyar teit. Kem op nente, kemri tewo et yaperwai sene be tete.
Yehow. Kemri tewo yenbowou tete.

¹⁴ Kem yaku nenen nugwape tatame remkene heyar sin gwule kap
nente. Kem yaku bukre nenen kemri wuribai God rene nowen reri wule
yenbo nente. Tame rem God reri wule yenbo be nente, rem rene be late
tetane. ¹⁵ Kem heyar habon la. Kemri tame wuri re God reri pap meten
kwobo labo wule magel kap taite. Kem heyar la. Kemri tame wuri re
kwole yabo mekap kap tete. Re kap kemne yaper wos nenen kem God reri
bitimik wule yaper kap nente. ¹⁶ Kem heyar la. Kemri ta o tame rem mare
bisi o muye bisi kap yite. Iso reri nenemkap kemri tatame rem kap nente,
rem God rene magel kap taite. Iso re sikwoi samenem, re God reri Iso
rene yenbo nente wem wule maser Jekop rene newom. Iso re awoswou

potem. ¹⁷Kem mettene. Yuri Iso re har re rene newote wem wos potte wemetem, God re me sewayem. Iso re wos potte kiram, re reri nenem yaper wos sene heyarte kelow soplaweyem.

Hevenke tetane Jerusalem kwom yenbo, nem etek tetane.

¹⁸Kiyi Israel tatame remri yan lek lam wos, letke kerem wos, kem be yan latene. God re Juda tatame remne reri wule wemke, rem reri temenem kwow, Sainai, meknik yin tem. Rem lam, neir borwai tem, ker bukre kwokke eibem, mou marye bukrewai yabem. ¹⁹Sene rem puw taye bukre metem. Rem God reri taye bukre metem, rem kenakem akbem. Rem Moses rene omuteke op wem. Nem sene kap mette. ²⁰Rem God reri tuma me akem. God re remne op wem. Tatame o portob gwok kap yate. Yate, kem pa poten remne botkun sate. ²¹Remri lam wos rem kenakem akem. Moses eter mere, re er wos lam, re op wem. An ku, let, tewokene polpolen kenakem akbo.

²²Kem opkap wos be lam. Yehwo. Kem Saion Kwowke yam, somsom tetane God eterri Hevenke tetane Jeruselem kwomke yam. God reri kwomri tame nugwape nugwapewai etem wuriwouke wuren okbop tebem kwomke yam. ²³God eterne omuteke habobo masetebo yen rem etek tetane. Remri sig et Hevenke tetane sigelowke basrastene. Tatame remne Se Pebo Tame re aboyei tatame etemri Keryen Yen, re etek tetane. Re God. Tatame yenbo remri wow rem yenbowai tem, rem etek kirkir tetane. Kerem mere kem eter emik yam. ²⁴Kem Jisas eterke yam. Re God reri yuri natebom tuma lakerebo tame. Reri nep re nemne nibiram, eker re nemne pap metbo wule newom. Abel reri nep et tatame remne sein pebo wule webo. Opkap, Jisas reri nep re Abel reri nep rene teitkwunbo.

Nem heyar la. Jisas reri wem tuma nem kap mesegente.

²⁵Kem heyar met. Kemne tuma wesowbo tame, kem rene kap sewaite. Kiyi God re nowselri tame, Moses, eterri tumaske tatame remne tuma wesobem, rem rene sewayen magel tayem, eker God re remne yaper sein nenem. Gwopte God re Hevenri tame, Jisas, eterri tumaske nemne tuma wesowbo. Nem rene sewayen magel taite wete, re nemne yaper sein nente tetane. Nem mapurke amen yite. ²⁶Kiyi God re tatame remne tuma wesowem, reri taye et bukrewai, nowsel re ninakap yam. Sene re nemne op wem. An tewo wuri sene wete, nina et nowselwouke be yate. Et nelke kirkir ninakap yate tetane. ²⁷Er wem, tewo wuri. Tewo wuri tuma et gwopkap. God re kiyi nenem nowselkene nelkene ninakap yate, er wos rem yaper ten ab legete tetane. Yaper be tete wos etemwou rem heyar somsom temente tetane.

²⁸God reri panen sitane kwom re yaper be tete tetane. Er kwom re nemne newobo, eker nem rene wese ate. Nem rene aken omuteke habon

rene lom yokwobet. Nem op nente, re nemne okbop ten metekwaste.
29 Berke nem op nente? Nemri God re ker bukrekap, re nugwape wos ab sowte tetane. Eker, nem rene akbet.

Nem gesmase remne pap meten heyar nente.

13 ¹Kem God rene omuteke habobo tatame, kem awosein awosein pap meten heyar nenen yite. ²Kem agerbo kwomri tatame remne pap yewote. Rem kemri kwomke yate wete, kem remne awoskene tukna emikene newote. Rane tatame rem etop nenem, eker rem be sanem, rem God reri kwomri tame remne awos newon am.

³Kem ake yaperke tetane tatame remne habote. Remri tetanekap kem etemkene kirkir temente habon remne pap meten heyar nente. Tatame rem mus mette, kem remne habote. Kem wesom kirkir tetane, opkap kem remne pap meten heyar nente.

⁴Kem aboyei, kem ta panebo wule heyar sete. Kem mare bisi muye bisi kap yite. Op nenbo tatame God re remne tuma nente tetane. ⁵Kem kel nugwape potte kap habote. Kem mapsen temente wete, kem op habote. Gwor kel et yow. God re kemne op wem. An kemne be mesegente. Be wos kem mirinte, an kemne lek be late. God re op wem. ⁶Opkap, nem omuteke op webo.

Haneyen re anne kwobo

labo,

eker, an be akbo.

Agerbo tame rem anne

yaper be nente.

Nem Jisas rene semowte, nem sebera kap yate.

⁷Keremri kiyi temenem tatame remne habote. Rem God rene omuteke habobo tatame etemri keryen yen. Rem God Reri Tuma kemne wesowbem. Rem God rene omuteke habobo wule heyar sen yin ek sam. Remri nenbemkap kem etop nente.

⁸Jisas Krais re wule wuriketwou nenbo. Kiyi re nenemkap, gwopte re nenbokap, yuri re etopwou somsom nente tetane. ⁹Kem God reri wule sekene kap mesegente. Kem metkereke agerbo agerbo wule kap sete. Metkereke awos abo wule sebo tatame remne er wule kwobo be labo. God reri pap meten kwobo labo wule et kemne kitimena newobo. Et wule yenbo.

¹⁰Nem God rene omuteke habobo tatame, nem kwar pebo tiy tetane. God reri sipsip weske nenem akek yaku nenbo tame rem Moses rene newom Wule som sebo tame, rem nemri kwar pebo tiyke awos kap yan ate. ¹¹Remri God Reri Akeri keryen yen re bulmakau nepkene sipsip nepkene God Reri Ake Puri Yenbosubuwaike sen wurbo, Juda tatame

remri yaper nen wos God rene kwar pebo. Bulmakau omkene sipsip omkene rem poten yin kwom mesegenen kerke lisbo. ¹²Eker Jisas re etopkap nenem. Re kwom sagri pisi mesegenen yin rem rene pen sam. Op nenem, re eterri nepke yaper wos nenbo tatame remne wiyruwem, eker rem God eterri tatame yenbo tem. ¹³Opkap, nem rene yite, nem eter yin mus metem emik yite. Eter yam seberakap, nem etop kirkir sebera yate. ¹⁴Nemri somsom temente kwom yenbo et gwor nowselke be tetane. Eker, nem yuri temente kwom yenbo tekatekabo. ¹⁵Jisas eterke nem God reri sig yenbo som webet. Nem op nente, nem God rene kwar pebo. Ekeya. Kwokwos kwokwos nemri tumaske nem God reri sig bukre webet. ¹⁶Agerbo tatame remne yenbo nenbo wule, remne kwobo labo wule kem kap serte. Opkap wule et God rene kwar pebo wulekap. Re etop metekwasbo.

God re nemne heyar nenen nem yenbo tete tetane.

¹⁷Kemri God rene omuteke habobo tatame remne lakerebo tame remri kulke kem wuren temente. Reri kemne webo tuma kem etop heyar meten nente. Remri nenbo yaku rem God rene wesowte, eker rem kemne heyar lakerebo, rem ege be sibo. Kem remri tuma heyar meten nente, rem okbop ten kemne heyar lakerete. Kem remri tuma be mette, rem pap yaper ten kemne kwobo be late.

¹⁸Kem God rene wemette, re nemne kwobo late. Nem habobo, nem wuribai yenbo tetane. Nem yenbo woswou nente habobo, eker nem kemne webo. Kem nemne habon Apiy God rene nemne som wemetbet.

¹⁹An kemne omuteke webo. Kem God rene wemette, re anne kwobo lan an kemne sene agetage lasyate.

²⁰Nemri Haneyen Jisas re sipsip Lakerebo Tame Bukre. Reri nep yeirem, eker God reri natobom tuma re kitimena bukre potem. Eker God re rene wow sene newom, re sele meike sene wayen sim. ²¹An God rene op wemetbo, re kemne kwobo lan purere wuribai yenbo newote, kem reri wuribaike habobo wos kebese nente. God eter habobokap, re Jisas Krais eterke nemne etop nente. Nem reri sig bukre som webet. Tuma sekene.

Tuma tep.

²²Gesmase, ari kemne basrasbo tuma et nugwape bo, eker an kemne omuteke webo. Ari kemne webo tuma kem elen me sin heyar mette.

²³Kem met. Nemri mase, Timoti, re ake yaper sene mesegenen wuram. Re anne agetage lasyatek, nes pespes kemne ek lasyate tetane.

²⁴Kemne lakerebo tamekene kemri God rene omuteke habobo tamesipkene nem remne pir webo. Kem remne etop wesowte. Itali nowselri God rene omuteke habobo tatame rem kemne pir webo.

²⁵God re kemne aboyei pap meten kwobo labet.